biografie

Nikola Meeuwsen
Nikola Meeuwsen won in 2025 als eerste Nederlandse pianist de eerste prijs van de Koningin Elisabethwedstrijd in Brussel. Sindsdien treedt hij op in Europa en Azië en maakt hij zijn debuut bij concertzalen en orkesten over de hele wereld. Hij wordt geroemd om zijn muzikale zeggingskracht en technische beheersing.

Meeuwsen kreeg al op jonge leeftijd erkenning: op zijn negende won hij het Steinway Concours en in 2019 ontving hij de Concertgebouw Young Talent Award. Hij studeerde bij Marlies van Gent en Enrico Pace en werkte reeds samen met musici als Janine Jansen en Augustin Dumay. Van 2026 tot 2028 is hij op uitnodiging van Janine Jansen Young Artist-in-Residence bij het Internationaal Kamermuziekfestival Utrecht.

tips van onze programmeurs

za 30 jan
Münchener Kammerorchester met Leila Josefowicz
Grahl, Bartók en Haydn

di 9 feb
meesterpianist Mikhail Pletnev
Grieg, Bach en Schumann

zo 4 apr
Barbican Quartet, Nikola Meeuwsen & Songha Choi
Kamermuziekvereeniging

ontdek het programma op dedoelen.nl

geef talent een podium
word Vriend van de Doelen

Iedere grote naam begon ooit als talent. Geef samen met ons de sterren van morgen een podium!

Ga naar dedoelen.nl/vrienden voor meer informatie

do 12 nov | Jurriaanse Zaal 20:15 uur

Nikola Meeuwsen
winnaar Koningin Elisabethwedstrijd 2025

Ludwig van Beethoven
Pianosonate nr. 29 in Bes groot, op. 106 'Hammerklavier'
Allegro
Scherzo: Assai vivace
Adagio sostenuto
Largo – Allegro risoluto

PAUZE

Nikola Meeuwsen © Simon van Boxtel

Felix Mendelssohn
Variations sérieuses, op. 54

Robert Schumann
Carnaval, op. 9
Préambule
Pierrot
Arlequin
Valse noble
Eusebius
Florestan
Coquette
Réplique
Sphinxes
Papillons
Lettres dansantes
Chiarina
Chopin
Estrella
Reconnaissance
Pantalon et Colombine
Valse allemande
Paganini
Aveu
Promenade
Pause
Marche des Davidsbündler contre les Philistins

Nikola Meeuwsen

Drie bijzondere pianowerken laten Nikola Meeuwsen van verschillende kanten horen. Beethovens grensverleggende *Hammerklavier-sonate* drijft het instrument tot het uiterste, terwijl Mendelssohns verfijnde *Variations sérieuses* laten horen hoe één thema telkens een ander gezicht kan krijgen. In Schumanns sprankelende *Carnaval* verandert de piano in een bonte parade van personages, stemmingen en muzikale knipogen. Meeuwsen neemt je mee van monumentale kracht en diepe introspectie naar humor, poëzie en virtuositeit. Zo klinkt de pianomuziek van de negentiende eeuw in al haar expressie en verbeeldingskracht.

Een sonate die alle grenzen verlegt

Beethoven schreef zijn *Hammerklavier-sonate* in 1817 en 1818, in een periode waarin zijn gehoorverlies steeds verder toenam. Het werk behoort tot zijn meest ambitieuze pianosonates: groots van opzet, technisch veeleisend en vol muzikale ideeën die de gebruikelijke grenzen van de sonatevorm oprekken. De bijnaam *Hammerklavier* verwijst naar Beethovens voorkeur voor het Duitse woord voor piano, in plaats van het Italiaanse pianoforte.
De sonate bestaat uit vier delen die sterk van karakter verschillen. Het eerste opent met krachtige akkoorden en grote muzikale gebaren, afgewisseld met momenten van verstilling. Daarna volgt een *scherzo* dat speelt met ritme, humor en onverwachte wendingen. Het derde deel vormt het emotionele middelpunt: een uitzonderlijk langzame, introspectieve muziek waarin de tijd bijna stil lijkt te staan.
In het slotdeel zoekt Beethoven opnieuw de grenzen op. Een vrije, zoekende inleiding mondt uit in een omvangrijke fuga, waarin verschillende melodische lijnen elkaar voortdurend achtervolgen en aanvullen. De complexe structuur vraagt niet alleen om grote technische beheersing, maar ook om overzicht: de pianist moet de afzonderlijke stemmen hoorbaar maken en tegelijkertijd de samenhang bewaren. De *Hammerklavier* is daarmee zowel een fysieke krachtproef als een diepgaande muzikale zoektocht.

Nikola Meeuwsen © Melle Meivogel

toelichting

Eén thema, zeventien gezichten

Hoeveel verschillende muziek kun je maken met één enkel thema? In *Variations sérieuses* onderzoekt Mendelssohn die vraag met grote inventiviteit. Hij voltooide het werk in 1841 en verbindt daarin virtuoos pianospel met grote expressieve diepgang. Het vertrekpunt is een sober thema in d klein. Daarop volgen zeventien variaties, waarin het thema telkens een andere vorm en kleur krijgt. Het klinkt in beweeglijke passages, krachtige akkoorden en verfijnde figuren die de pianist met grote precisie moet laten horen. Soms staat de virtuositeit op de voorgrond, soms juist de expressie en de innerlijke spanning. De variaties vormen geen losse verzameling miniaturen, maar een samenhangende ontwikkeling. Het thema blijft herkenbaar, terwijl het ritme, de textuur en het karakter voortdurend veranderen.
De titel *sérieuses* – serieus – benadrukt het bedachtzame, ambitieuze karakter van het werk. Mendelssohn schreef de variaties voor een bijzondere gelegenheid: ze maakten deel uit van een muzikaal album waarvan de opbrengst bestemd was voor een monument voor Beethoven in diens geboorteplaats Bonn. Zo verbindt dit werk twee generaties componisten: Mendelssohn brengt een eerbetoon aan Beethoven, terwijl hij tegelijk zijn eigen verfijnde en persoonlijke pianostijl laat horen.

Een gemaskerd bal aan de piano

In *Carnaval* verandert Schumann de piano in een toneel waarop een hele stoet figuren voorbijtrekt. Hij componeerde de cyclus in 1834 en 1835 en gaf de muziek de ondertitel *Scènes mignonnes sur quatre notes* – kleine scènes op vier noten. In 21 korte stukken schetst hij personages, stemmingen en taferelen die doen denken aan een gemaskerd bal. Sommige figuren zijn ontleend aan de Italiaanse commedia dell'arte, zoals de melancholieke *Pierrot* en de beweeglijke *Arlequin*. Andere verwijzen naar mensen uit Schumanns eigen omgeving, onder wie componisten die hij bewonderde. Ook zijn eigen verbeeldingswereld krijgt een plek: *Eusebius* staat voor de dromerige, naar binnen gekeerde kant van zijn persoonlijkheid, terwijl *Florestan* juist de impulsieve en vurige kant vertegenwoordigt.
Een speels muzikaal raadsel verbindt de stukken met elkaar. De letters A–S–C–H verwijzen naar Asch, de plaats waar Ernestine von Fricken woonde, met wie Schumann destijds verloofd was. De letters zijn ook te vertalen naar muziek noten: A, Es, C en H (in de Duitse notennotatie staat H voor de noot B). Schumann verwerkt dit motief op verschillende manieren in de cyclus, soms duidelijk herkenbaar, soms bijna verstopt.
De afwisseling maakt *Carnaval* tot een miniatuurtheater vol contrasten: van elegante dansen en dromerige momenten tot uitbundige virtuositeit.

In *Carnaval* verandert Schumann de piano in een toneel waarop een hele stoet figuren voorbijtrekt.

De korte stukken hebben elk een eigen karakter, maar vormen samen een levendig geheel. In het slotstuk, de *Marche des Davidsbündler contre les Philistins*, laat Schumann de denkbeeldige Davidsbündler – de bondgenoten van de kunst – optrekken tegen de bekrompenheid en de artistieke middelmaat. Zo krijgt het feestelijke maskerbal ook een persoonlijke, bijna strijdlustige ondertoon.

Robert Schumann